

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 2: **Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii**

Domeniul major de intervenție 2.2.: **Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii**

Cod Contract: **POSDRU / 188 / 2.2 / S / 155742**

Auxiliar pentru limba și literatura română Programul de tip „A doua șansă” – Învățământ secundar inferior

Modulul 3

*Lumea de dincolo
de text*

„Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație”

STIMUL

Propunător, prof. Ioana Emanuela Dănețiu, I.Ș.J. Sibiu-versiunea 11

CUPRINS

„Scrisoare de intenție”

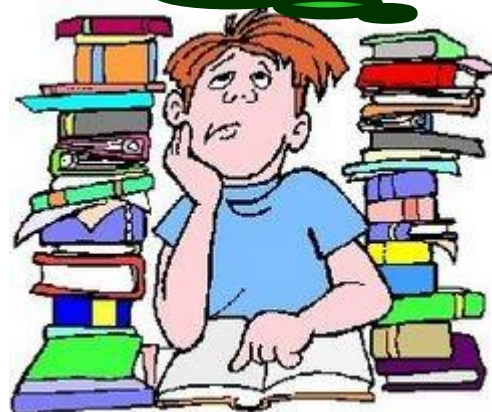
Evaluare. Model de test inițial și de barem de evaluare și de notare

Unitatea 1. „Povestea vorbeii”

Lumea și textul. Despre prietenie

Lectura și textul. O poveste despre prietenia adevărată. „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Glossar de cuvinte necunoscute

Eu și textul. Exerciții. Arhaisme, regionalisme, cuvinte populare. Vorbirea directă și vorbirea indirectă

Evaluare. Test sumativ - Unitatea de învățare 1 și baremul de evaluare și de notare

Unitatea 2. „Plăcerea textului”

Lumea din text. „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Despre lumea din basm

Eu și textul. Despre basmul cult. Exerciții

Vorbește despre lumea din text. Comunicare orală. „Narațiunea în imagini” a basmului „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă

Lumea de dincolo de text. Texte utilitare. Scrisoarea de intenție. Scrisoarea tradițională și în format electronic.

Evaluare. Test de progres școlar - Unitățile de învățare 1 și 2 și baremul de evaluare și de notare

Unitatea 3. „Ființe de hârtie”

Lumea din text. Personajele basmului. Caracterizarea lui Harap-Alb: „CV-ul personajului”

Lumea de dincolo de text. Texte utilitare. Curriculum vitae

Eu și textul. Moduri de expunere. Dialogul

Evaluare. Test sumativ - Unitatea de învățare 3 și baremul de evaluare și de notare

Unitatea 4 „Poveste fără sfârșit...”

Lumea din text. „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă

Eu și textul. Moduri de expunere. Narațiunea și descrierea. Exerciții

Scrie despre lumea din text. Comunicare scrisă. Norme actuale ale limbii române (DOOM², 2005)

Evaluare. Test sumativ - Unitatea de învățare 4

Invitație extinsă la lectură. Selecție de texte din basmul cult „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă

Viziune metodologică. Ghid pentru profesori

„Scrisoare de intenție”

Dragă destinatarule,

Ai parcurs, la disciplina *limba și literatura română*, doi ani de studiu din programul „A doua șansă”! Te felicit! Ai învățat o mulțime de lucruri utile: știi să te exprimi și să scrii corect, ți-ai îmbogățit vocabularul, ai citit proză, poezie și teatru, redactezi texte cu destinații diverse, ai învățat să comunici mai bine cu cei din jur. Și ceea ce este mai important, ai reușit să-ți exprimi și să-ți susții părerile când este necesar, vorbind sau scriind.

Țe asigur că ești hotărât să continui și anul acesta, întrucât ai înțeles că numai învățând poți progresa, poți câștiga prestigiu social, că numai comunicând eficient poți să-ți impui părerile și poți avansa profesional. De aceea, sunt alături de tine, oferindu-ți o nouă programă de studiu și lecții cât mai atractive care să te ajute să devii un lector competent și un vorbitor excelent.

Țe asigur de tot sprijinul meu și îți urez mult succes!

Expeditor

Proiect POSDRU – ID: 188 / 2.2 / S / 155742:
„Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație” (STIMUL)

Evaluare inițială. CE MAI ȘTIM DIN ANII ANTERIORI?

După ce vei citi textul citat, formulează răspunsuri pentru toate subiectele propuse spre rezolvare în MODELUL DE TEST INIȚIAL PENTRU ANUL III.

Succes!

Citește cu atenție următorul fragment.

După ce trecu afară de împărăția tatălui său și ajunse în pustietate, Făt-Frumos își împărți toată avuția pe la ostași și, luându-și ziua bună, îi trimise înapoi, oprindu-și pentru dânsul merinde* numai cât a putut duce calul. Și apucând calea către răsărit, s-a dus, s-a dus, s-a dus, trei zile și trei nopți, până ce ajunse la o câmpie întinsă, unde era o mulțime de oase de oameni. Stând să se odihnească, îi zise calul:

– Să știi, stăpâne, că aici suntem pe moșia unei Gheonoaie, care e atât de rea, încât nimeni nu calcă pe moșia ei, fără să fie omorât. A fost și ea femeie ca toate femeile, dar blestemul părinților pe care nu-i asculta, ci îi tot necăjea, a făcut-o să fie Gheonoaie; [...] e grozavă de mare; dară să nu te sperii, ci să fii gata cu arcul ca să o săgetezi [...].

A doua zi, când se revărsa ziorile, ei se pregăteau să treacă pădurea. [...] Atunci calul îi zise:

– Ține-te, stăpâne, gata, că iată se apropie Gheonoaia.

(***, **Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte**)

*Merinde - alimente, hrană, mâncare, provizii.

PARTEA I (20 de puncte) SCRIE DESPRE FRAGMENTUL DE BASM POPULAR!

1. Citește enunțurile care urmează. Încercuiește litera C, dacă enunțul este corect, sau încercuiește litera I, dacă enunțul este incorect.

- a) C I Basmul popular „*Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte*” este scris în versuri.
- b) C I În fraza „*Și apucând calea către răsărit, s-a dus, s-a dus, s-a dus.*” se află o repetiție.
- c) C I Substantivul „*împărăția*” este alcătuit din patru silabe.
- d) C I Cuvintele *pustietate*, *câmpie*, *pădurea* fac parte din câmpul semantic al iubirii.
- e) C I În fragmentul citat sunt prezente două personaje.

2. Încercuiește răspunsul corect, pentru fiecare dintre cerințele care urmează:

a) În fragmentul citat din basmul „*Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte*”:

- a.1. se povestește o întâmplare despre Făt-Frumos;
- a.2. se descrie locuința Gheonoaiei;
- a.3. se compară două personaje: Gheonoaia și Ileana Cosânzeana.

b) Identifică varianta în care sunt numite toate modurile de expunere prezente în text:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JIȘIB
MARE

b.1. narațiune, dialog și descriere;

b.2. descriere și monolog;

b.3. dialog și narațiune.

c) În fraza „[...] când se revărsa ziorile, ei se pregăteau să treacă pădurea”, sunt:

c.1. trei propoziții;

c.2. două propoziții;

c.3. o propoziție.

d) Predicatul propoziției: „Ajunse în pustietate”, este:

d.1. în;

d.2. ajunse;

d.3. pustietate.

e) Identifică varianta de răspuns în care verbul „a ajunge” este conjugat la modul indicativ, timpul prezent:

e.1. *ajungeam, ajungeai, ajungea, ajungeam, ajungeați, ajungeau;*

e.2. *am ajuns, ai ajuns, a ajuns, am ajuns, ați ajuns, au ajuns;*

e.3. *ajung, ajungi, ajunge, ajungem, ajungeți, ajung.*

3. Identifică partea de vorbire, scriind în spațiul subliniat din prima coloană, litera mare corespunzătoare din coloana a doua:

a) *ea* _____

b) *întinsă* _____

c) *suntem* _____

d) *femeie* _____

e) *afară* _____

A. verb

B. substantiv

C. adjectiv

D. adverb

E. pronume

4. Răspunde la următoarele cerințe, în spațiile delimitate mai jos:

a) Alcătuiește un enunț cu sensul figurat al verbului *a săgeta*.

b) Transformă într-un enunț interogativ, citatul: „[...] *luându-și ziua bună, îi trimise înapoi*”.

c) Rescrie următorul enunț, corectând toate greșelile: ***Să ști stăpâne că aici sîntem pe moșia unei Gheonoae.***

d) Transcrie, din text, un cuvânt care conține un diftong și un cuvânt care conține un triftong.

e) Numește câte un sinonim pentru următoarele cuvintele: *avuție, zise*.

PARTEA II- A (40 de puncte)

SCRIE DESPRE CARTEA PREFERATĂ!

1. Amintește-ți subiectul cărții preferate și, în 15-20 de rânduri, scrie o compunere cu titlul *Personajul meu preferat este* _____.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele cerințe:

– precizarea titlului și a autorului cărții preferate;

– prezentarea personajului ales: nume, trăsături fizice (cel puțin două); trăsături morale (cel puțin două)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JIȘIB
MEDIU

– povestirea unei întâmplări reprezentative pentru prezentarea personajului ales.

NOTĂ!

- 🕒 Se acordă 20 de puncte pentru conținutul compunerii și 20 de puncte pentru redactare.
- 🕒 În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin 15 rânduri și să dezvolte subiectul propus.

PARTEA A III - A (20 de puncte)

SCRIE DESPRE TINE!

1. Redactează un text în care să te prezinți unui prieten cunoscut pe Facebook. În redactarea textului vei avea în vedere următoarele cerințe:

- textul să aibă 10-15 rânduri;
- în text să folosești și următoarele cuvinte / structuri: *calități, defecte, rețea de socializare, e-mail, telefon mobil.*
- să te exprimi corect și să respecti normele de ortografie și de punctuație.

PARTEA A IV A (10 puncte) SCRIE DESPRE IMPORTANȚA CITITULUI ȘI A SCRISULUI ÎN VIAȚA COTIDIANĂ!

Încercuiește răspunsurile corecte.

ATENȚIE! Toate răspunsurile de la o cerință pot fi corecte.

- 1. În viața de zi cu zi, trebuie să înțeleg mesajele textelor scrise:**
  - a) când privesc reclama unui produs;
  - b) când mă uit la un film;
  - c) când completez un formular;
  - d) când citesc un articol de ziar.
- 2. În viața de zi cu zi, trebuie să scriu:**
  - a) când trimit o scrisoare pe e-mail;
  - b) când dau o declarație;
  - c) când formulez o cerere;
  - d) când răspund la un chestionar.
- 3. În viața de zi cu zi, nu mai trimit de la Poștă telegrame sau scrisori:**
  - a) pentru că scriu un e-mail;
  - b) pentru că vorbesc la telefonul mobil;
  - c) pentru că pot comunica pe *Skype, Facebook, Twitter* etc.;
  - d) pentru că trimit mesaje de pe telefonul mobil.
- 4. În viața de zi cu zi, pot comunica un mesaj:**
  - a) prin cuvinte;
  - b) prin gesturi;
  - c) prin mimică;
  - d) prin semne grafice.
- 5. În viața de zi cu zi, comunic eficient:**
  - a) când îmi motivez părerile;
  - b) când ascult și părerea altuia;
  - c) când nu îl întrerup pe cel care îmi vorbește;
  - d) când nu sunt violent în limbaj.

Știu, am învățat!

Baremul de evaluare și de notare al testului inițial

- ⌚ Se acordă 10 puncte din oficiu.
- ⌚ Nota se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.
- ⌚ Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.

PARTEA I | SCRIE DESPRE FRAGMENTUL DE BASM POPULAR!_ 20 de puncte

Pentru fiecare răspuns corect la cerință, se acordă câte 1 punct.

1. _____ 5 puncte

Răspunsurile corecte sunt:

- a) I
- b) C
- c) I
- d) I
- e) I

2. _____ 5 puncte

Răspunsurile corecte sunt:

- a) a.1: se povestește o întâmplare despre Făt-Frumos;
- b) b.1: narațiune, dialog și descriere;
- c) c.1: trei propoziții;
- d) d.2: „ajunse”;
- e) e.3: *ajung, ajungi, ajunge, ajungem, ajungeți, ajung.*

3. _____ 5 puncte

Răspunsurile corecte sunt:

- a) E
- b) C
- c) A
- d) B
- e) D

4. _____ 5 puncte

Răspunsurile corecte sunt:

- a) De exemplu: *Când îl săgetă cu privirea, Făt-Frumos amuți.*
- b) Enunț interogativ: *Luându-și ziua bună, îi trimise înapoi?*
- c) Cinci greșeli. Enunțul corectat: *„Să știi, stăpâne, că aici suntem pe moșia unei Gheonoaie”.*
- d) De exemplu: *Gheonoaia, pregăteau.*
- e) De exemplu: *avere, spuse.*

PARTEA A II- A SCRIE DESPRE CARTEA PREFERATĂ! _____ 40 de puncte

1. Compunerea cu titlul „*Personajul meu preferat este _____*”

Conținut – 20 de puncte

- Precizarea titlului și a autorului textului ales (2 p+2 p) 4 puncte

- **Prezentarea personajului ales**, cu nume – 2 p; cu trăsături fizice (cel puțin două); cu trăsături morale (cel puțin două); menționarea și exemplificarea a două trăsături fizice și morale – câte 3 p.; numirea unei singure trăsături fizice sau morale – câte 1 p. (2 p+3 p+3 p) **8 puncte**
- **Povestirea unei întâmplări importante pentru prezentarea personajului ales**: selectarea unei întâmplări relevante pentru prezentarea personajului ales-4 p., narațiune coerentă, logică-4 p; selectarea unei întâmplări irelevante-2 p, încercare de povestire-2 p (4 p+4 p) **8 puncte**

Redactare – 20 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin 15 rânduri și să dezvolte subiectul propus.

- 1. Organizarea ideilor în scris**: text clar organizat, cu trei componente (introducere-cuprins-încheiere), cu succesiune a logică a ideilor-4 p.; lipsa unor părți componente ale compunerii, idei prezentate fără succesiune logică-2 p.; încercare de povestire-1 p. **4 puncte / 2 p / 1 p**
- 2. Utilizarea limbii literare**: vocabular adecvat conținutului compunerii, claritatea enunțurilor-4 p; vocabular și exprimare parțial adecvate cerinței,-2 p.; vocabular limitat, neclarități în exprimare -1p. **4 puncte / 2 p / 1 p**
- 3. Abilități de argumentare**: coerență între idee și argument-4 p.; argumentare parțial adecvată conținutului de idei-2 p.; încercare de susținere a ideilor prin argumente - 1 p **4 puncte / 2 p / 1 p**
- 4. Ortografia** (0-1 erori: 3 p.; 2 erori: 2 p.; 3 erori: 1 p.) **3 puncte**
- 5. Punctuația** (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4-5 erori: 1 p) **3 puncte**
- 6. Așezarea corectă a textului în pagină** (1 p.), lizibilitatea (1 p.) **2 puncte**

PARTEA A III - A SCRIE DESPRE TINE! _____ 20 de puncte

- 1. Încadrarea în limita de rânduri precizată** **2 puncte**
- 2. Integrarea corectă a cuvintelor / a structurilor date în compunere** (2 p x 5=20 p) **10 puncte**
- 3. Respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație**: utilizarea corectă a limbii literare, claritatea enunțului, varietatea lexicului-2 p.; erori în exprimare, vocabular limitat-1 p.; respectarea normelor de ortografie-3 p. (0-1 erori: 3 p.; 2 erori: 2 p.; 3 erori: 1p); respectarea normelor de punctuație-2 p (0-1 erori: 2 p.; 2-3 erori: 1 p); lizibilitatea scrisului-1 p. **8 puncte**

PARTEA A IV A SCRIE DESPRE IMPORTANȚA CITITULUI ȘI A SCRISULUI ÎN VIAȚA COTIDIANĂ! _____ 10 puncte

Se acordă câte **0,50 puncte** pentru fiecare răspuns corect (0,50 px4)x5=**10 puncte**

Unitatea 1. „Povestea vorbei”

„Faceți pentru alții tot ce ați
vrea să facă ei pentru voi.”
(Noul Testament)

LUMEA ȘI TEXTUL: *Despre prietenie*

Timp
de
lucru:
15
minute

1. Bani
2. Bunătatea
3. *Cinstea*
4. Mila
5. Hărnicia
6. Dreptatea
7. Demnitatea
8. Egalitatea
9. Fidelitatea
10. *Familia*
11. Dărnicia
12. Independența
13. *Iubirea*
14. Libertatea
15. Onoarea
16. Patriotismul
17. *Prietenia*
18. *Credința în Dumnezeu*
19. Sinceritatea
20. Toleranța

Citește cu atenție *lista alăturată*. Alege *cinci valori* care ți se par importante. Imaginează-ți apoi că te afli într-o situație dificilă și, în consecință, numește *o singură valoare*, pe care o socotești cea mai importantă.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

1 _____

Motivează, în 1-2 enunțuri, alegerea pe care ai făcut-o.

Unitatea 1. „Povestea vorbeii”

LUMEA ȘI TEXTUL: Despre prietenie

STABILEȘTE, PRIN NUMEROTARE, ORDINEA LOGICĂ A URMĂTOARELOR ENUNȚURI:

_____ Am ajuns cu bine, deși am riscat neascultând sfaturile tatălui meu.

_____ Mi-a plăcut fiecare minut petrecut în vacanță, dar nicăieri nu e mai bine ca acasă.

_____ Spania e o țară de neuitat.

_____ Are mare, munte și e mereu cald.

_____ Niciun prieten nu era acasă când am ajuns.

_____ Tata mi-a spus să nu conduc cu viteză, să nu adorm la volan și să nu vorbesc la telefonul mobil în trafic.

_____ În vacanță, m-au chemat la ei niște prieteni din Spania.

_____ Am sunat acasă și tata mi-a dictat adresa prietenilor mei.

_____ Am călătorit cu prietenii mei, vizitând cele mai frumoase locuri din Spania.

_____ În sfârșit, mi-am întâlnit prietenii care s-au bucurat.

_____ Pe autostradă am gonit cu 150 la oră.

_____ Am uitat acasă hârtia pe care era scrisă adresa prietenilor din Spania.

Prietenia înseamnă să fii alături de prieteni nu când au dreptate, ci atunci când greșesc.

Dușmanii se recrutează dintre prieteni.

Timp de lucru:
15 minute

Povestește aici despre vacanța petrecută în Spania.

Ai un prieten adevărat?

Explică-ne și nouă, aici, pentru ce sunteți prieteni.

Unitatea 1. „Povestea vorbei”

Să citim

Citește cu atenție următorul fragment din basmul „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă.

O poveste despre
PRIETENIA ADEVĂRATĂ

LECTURA ȘI TEXTUL

Povestea lui Harap-Alb
de

Și atunci, numai iaca ce iese din mijlocul hergheliei o răpciugă* de cal, grebănos**, dupuros*** și slab, de-i numărai coastele [...].

Și cum sta el în cumpene, să-l ia, să nu-l ia, calul se și scutură de trei ori, și îndată rămâne cu părul lins-prelins și tânăr ca un tretin****, de nu era alt mânzoc mai frumos în toată herghelia.

Și apoi, uitându-se țintă în ochii fiului de crai, zice:

— Sui pe mine, stăpâne, și ține-te bine! Fiul craiului, punându-i zăbala în gură, încalecă, și atunci calul odată zboară cu dânsul până la nouri și apoi se lasă în jos ca o săgeată. [...]

Fiul craiului, încălecând, îl netezește pe coamă și zice:

— Hai, căluțul meu! Atunci calul zboară lin ca vântul, și când vântul a aburit, iaca și ei la crai în ogradă au sosit. [...]

Apoi sărută mâna tată-său, primind carte de la dânsul către împăratul, zice rămas bun fraților săi și a treia zi către seară pornește și el, mergând din pasul calului. Și merge el, și merge, până se înnoptează bine. Și, prin dreptul podului, numai iaca îi iese și lui ursul înainte, mornăind înfricoșat. Calul atunci dă năvală asupra ursului, și fiul craiului, ridicând buzduganul să dea, numai iaca ce aude glas de om zicând:

— Dragul tatei, nu da, că eu sunt. Atunci fiul craiului descalecă, și tată-său, cuprinzându-l în brațe, îl sărută și-i zice:

— Fătul meu (zise craiul), bun tovarăș ți-ai ales; de te-a învățat cineva, bine ți-a priit, iară de-ai făcut-o din capul tău, bun cap ai avut. Mergi de-acum tot înainte, că tu ești vrednic de împărat. Numai ține minte sfatul ce-ți dau: în călătoria ta ai să ai trebuință și de răi, și de buni, dar să te ferești de omul roș, iară mai ales de cel spân, cât îi putea; să n-ai de-a face cu dânșii, căci sunt foarte șugubeți*****. Și, la toată întâmplarea, calul, tovarășul tău, te-a mai sfătuit și el ce ai să faci, că de multe primejdii m-a scăpat și pe mine în tinerețile mele!

Unitatea 1. „Povestea vorbei”

LECTURA ȘI TEXTUL

GLOSSAR* DE CUVINTE NECUNOSCUTE

LECTURA

EU ȘI TEXTUL.

Arhaisme. Regionalisme. Cuvinte
populare

Cuvinte necunoscute

* *O răpciugă* (de cal) – animal slab, neîngrijit, bolnav, bătrân.

**Grebănos – care are spatele adus, încovoiat, cocoșat.

***Dupuros – cu păr zburlit, ciufulit.

****Tretin – animal în vârstă de trei ani.

*****Șugubeți – glumeți, hazlii, veseli.

Dacă mai sunt cuvinte pe care nu le înțelegi, caută sensul acestora în *Dicționarul explicativ al limbii române* online, pe care îl găsești la adresa url <https://dexonline.ro/>

Să căutăm exemple
în text!

⑩ 3 arhaisme:

a aburit-_____

carte-scrisoare

buzduganul-_____

⑩ 3 regionalisme:

Dupuros-_____

Tretin _____

_____

⑩ 3 cuvinte

populare:

Mânzoc-_____

Șugubeți _____

_____

Arhaismele sunt cuvinte, expresii sau moduri de exprimare învechite, care nu se mai folosesc în mod curent.

Regionalismele sunt cuvinte, expresii sau moduri de exprimare specifice unei regiuni anume.

Cuvintele populare, create de popor, sunt cunoscute de toată lumea.

*Glossar- listă de cuvinte.

„Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație”

STIMUL

Propunător, prof. Ioana Emanuela Dănețiu, I.Ș.J. Sibiu-versiunea 11

Unitatea 1. „Povestea vorbei”

Povestește aici fragmentul de basm, transformând vorbirea directă a personajelor în vorbire indirectă

De exemplu:

VORBIRE DIRECTĂ

„Fiul craiului, [...] **zice:**

— Hai, căluțul meu!”

VORBIRE INDIRECTĂ

„Fiul craiului, [...] **ii zice _____ să _____!**”

Continuă exercițiul!

În **vorbirea directă** se redau exact cuvintele personajelor. Acestea sunt marcate prin verbe specifice urmate de două puncte și de linie de dialog.

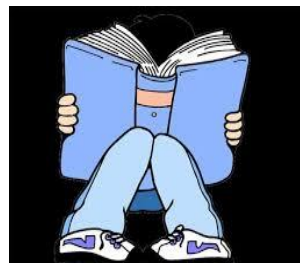
*Și apoi, [calul] **zice:***

– Sui pe mine, stăpâne, și ține-te bine!

În **vorbirea indirectă** se redau ideile, nu se reproduc exact cuvintele spuse. Trecerea la vorbire indirectă necesită unele modificări (introducerea unor conjuncții, folosirea persoanei a treia etc.)

*Și apoi, calul **ii zice stăpânului său să suie pe el și să se țină bine.***

Moment de lectură

CITEȘTE CUM SE SFÂRȘEȘTE povestea!

Spune-le și colegilor finalul basmului citit.

Test sumativ

PENTRU UNITATEA 1 „Povestea vorbeii”

Citește textul dat și răspunde cerințelor.

Atunci, deodată, tuturor mesenilor pe loc li s-a stricat cheful și au început a vorbi care ce știa și cum îi ducea capul: unii spuneau că împăratul Roș, având inimă haină, nu se mai satură de a vărsa sânge omenesc; alții spuneau că fata lui este o farmazoană cumplită, și că din pricina ei se fac atâtea jertfe; alții întăreau spusele celorlalți, zicând că chiar ea ar fi venit în chip de pasăre de a bătut acum la fereastră, ca să nu lase și aici lumea în pace.[...]
— Așa... slugă vicleană ce-mi ești!? [...] Acum degrabă să-mi aduci pe fata împăratului Roș, de unde știi și cum îi știi tu.

Harap-Alb și ceilalți [...] se înfățișază înaintea împăratului (Roș), zicând:

— Luminat împărate, de-acum cred că mi-ți da fata, ca să vă lăsăm în pace și să ne ducem în treaba noastră.

— Bine, voinice, zise împăratul posomorât; a veni ea și vremea aceea.

(*Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă)

1. (3 p.) Găsește câte un sinonim potrivit pentru următoarele cuvintele din text: *haină*, *cumplită*, *vicleană*.
2. (2 p.) Sublinează două arhaisme din seria care urmează: *vicleană*, *îi știi*, *mi-ți da*, *a vărsa sânge omenesc*, *farmazoană*, *slugă*, *luminat împărate*.
3. (1 p.) Transformă în vorbire indirectă următorul enunț: „— Bine, voinice, zise împăratul posomorât; a veni ea și vremea aceea.”
4. (1 p.) Transformă în vorbire directă enunțul citat: „*alții întăreau spusele celorlalți, zicând că chiar ea ar fi venit în chip de pasăre de a bătut acum la fereastră, ca să nu lase și aici lumea în pace.*”
5. (2 p.) Formulează, în 3-5 rânduri, ideea principală din textul de mai sus.

Din oficiu: 1punct.

Barem de evaluare și de notare pentru testul sumativ de la unitatea 1

1. Câte 1,00 punct pentru fiecare sinonim contextual: *haină-rea*; *cumplită-îngrozitoare*, *rea*, *crudă*; *vicleană-șmecheră*, *rea*. **3 puncte**
2. Câte 1,00 punct pentru fiecare arhaism identificat. De exemplu, *farmazoană*, (*luminate*) *împărate*. **2 puncte**
3. Transformarea enunțului în vorbire indirectă („*Împăratul îi zise posomorât voinicului că a veni ea și vremea aceea.*”) prin redarea ideilor, fără a se reproduce exact cuvintele personajului-0,25p.; prin eliminarea liniei de dialog-0,25p; prin modificarea enunțului, cu folosirea persoanei a treia-0,25 p și prin introducerea unor conjuncții (de exemplu, *că*) - 0,25 p (0,25 px4) **1 punct**
4. Transformarea enunțului în vorbire directă („*Alții întăreau spusele celorlalți, zicând: Chiar ea ar fi venit în chip de pasăre de a bătut acum la fereastră, ca să nu lase și aici lumea în pace.*”) prin redarea exactă a ideilor-0,25p.; prin utilizarea liniei de dialog-0,25p.; prin utilizarea de verbe specifice-0,25p, urmate de două puncte-0,25p. (0,25 px4) **1 punct**
5. Formularea pertinentă, logică a ideii principale a fragmentului de text-1,00p; formulare parțial adecvată cerinței-0,75p.; încercare de formulare-0,50p.; încadrarea în limita de spațiu-1,00p. (1 p.+ 1 p.) **2 puncte**
De exemplu: Harap-Alb e trimis de Spân să o aducă pe fata împăratului Roș, despre care mesenii spun că este la fel de rea și de crudă ca și tatăl ei.
Din oficiu: 1,00 punct

Unitatea 2. „Păcerea textului”

Lumea din text Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă

Recitește fragmentul din basmul „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Fii atent(ă) la ce se întâmplă în textul citat.

Și atunci, numai iaca ce iese din mijlocul hergheliei o răpciugă de cal, grebănos, dupuros și slab, de-i numărăi coastele [...].

Și cum sta el în cumpene, să-l ia, să nu-l ia, calul se și scutură de trei ori, și îndată rămâne cu părul lins-prelins și tânăr ca un trefin, de nu era alt mânzoc mai frumos în toată herghelia. Și apoi, uitându-se țintă în ochii fiului de crai, zice:

— Sui pe mine, stăpâne, și ține-te bine! Fiul craiului, punându-i zăbala în gură, încălecă, și atunci calul odată zboară cu dânsul până la nouri și apoi se lasă în jos ca o săgeată. [...]

Fiul craiului, încălecând, îl netezește pe coamă și zice:

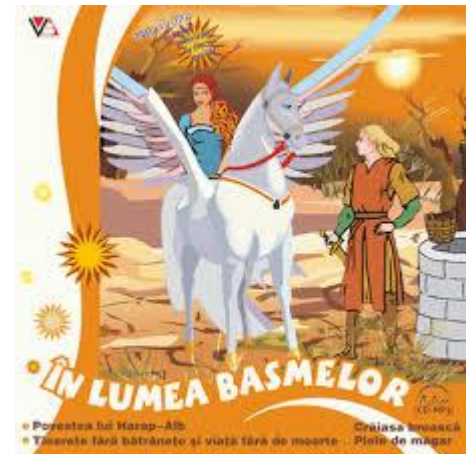
— Hai, căluțul meu! Atunci calul zboară lin ca vântul, și când vântul a aburit, iaca și ei la crai în ogradă au sosit. [...]

Apoi sărută mâna tată-său, primind carte de la dânsul către împăratul, zice rămas bun fraților săi și a treia zi către seară pornește și el, mergând din pasul calului. Și merge el, și merge, până se înnoptează bine. Și, prin dreptul podului, numai iaca îi iese și lui ursul înainte, mornăind înfricoșat. Calul atunci dă năvală asupra ursului, și fiul craiului, ridicând buzduganul să dea, numai iaca ce aude glas de om zicând:

— Dragul tatei, nu da, că eu sunt. Atunci fiul craiului descalecă, și tată-său, cuprinzându-l în brațe, îl sărută și-i zice:

— Fătul meu (zise craiul), bun tovarăș țu-ai ales; de te-a învățat cineva, bine țu-a priit, iară de-ai făcut-o din capul tău, bun cap ai avut. Mergi de-acum tot înainte, că tu ești vrednic de împărat. Numai ține minte sfatul ce--ți dau: în călătoria ta ai să ai trebuință și de răi, și de buni, dar să te ferești de omul roș, iară mai ales de cel spân, cât îi putea; să n-ai de-a face cu dânsii, căci sunt foarte șugubeți. Și, la toată întâmplarea, calul, tovarășul tău, te-a mai sfătui și el ce ai să faci, că de multe primejdii m-a scăpat și pe mine în tinerețile mele!

Unitatea 2. „Păcerea textului”

Lumea din text

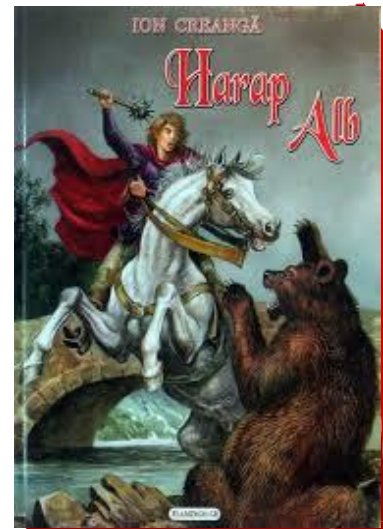
Povestea lui Harap-Alb
de
Ion Creangă

Cunoști vreun scriitor contemporan cu
Ion Creangă?
? _____

Ion Creangă a scris „Povestea lui Harap-Alb”, dar și „Amintiri din copilărie”. El a trăit la sfârșitul secolului al XIX-lea și este unul dintre cei mai valoroși scriitori români, de aceea studiem și noi povestea scrisă de el, în anul 1877, anul Războiului de Independență.

Ai recitat fragmentul selectat din basmul „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Caută acum răspunsuri la următoarele întrebări referitoare la *lumea din basm*.

- 1 Câte personaje apar în fragmentul citat din basmul „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă?
- 2 Care sunt personajele mai puternic evidențiate?
- 3 Ce relație există între fiul cel mic al craiului și calul năzdrăvan?
- 4 Ce sentimente, crezi tu, sunt sugerate prin îndemnul „Hai, căluțul meu!”?
- 5 Dar prin gestul crăișorului de a săruta mâna tatălui său?
- 6 Ce părere ai despre încercarea craiului de a-și speria fiul, ieșindu-i înaintea, ascuns în blana unui urs?
- 7 Ce motivație poate avea această încercare?
- 8 Ce însușire a eroului este sugerată prin intenția de a înfrunta ursul, lovindu-l cu buzduganul?
- 9 De ce este convins craiul că fiul cel mic este „vrednic de împărat”?
- 10 Ce sfaturi îi dă craiul fiului său?

Unitatea 2. „Plăcerea textului”

Eu și textul. Despre basmul cult Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă

Basmul este o specie epică, în proză sau în versuri, în care se povestesc întâmplări reale și fantastice la care participă personaje pozitive și negative.

Caracteristicile basmului:

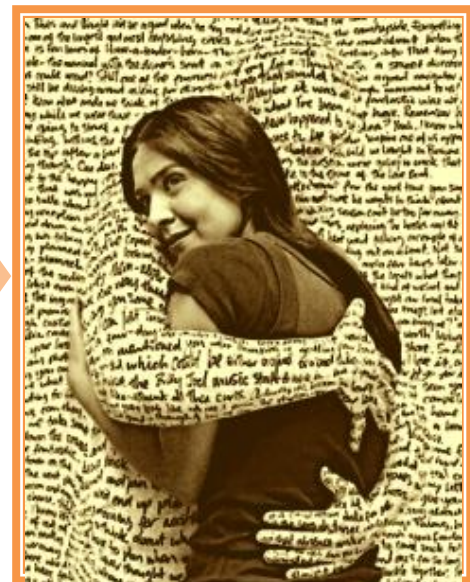
- ⑩ Tema generală a basmului este binele care învinge răul.
- ⑩ În basm se întâlnesc **motive literare** ca:
  - cifra trei (trei fii, trei zmei, trei zâne, trei probe)
  - împăratul fără urmaș la tron
  - obiecte fermecate (armele din tinerețe ale tatălui, blana ursului, piatra prețioasă din fruntea cerbului...)
  - superioritatea fiului cel mic
  - ajutoarele personajului principal (calul năzdrăvan, furnici, albine...)
  - nunta împărătească etc.
- ⑩ În basm există **formule specifice** (inițiale, de mijloc, finale).
- ⑩ **Personajele** basmului pot fi oameni (craiul și fiii lui, împăratul Verde) sau ființe imaginare, cu puteri extraordinare (calul năzdrăvan, Sfânta Duminică, fata împăratului Roș ...)

Clasificare:

Basmul popular	Basmul cult
⑩ Basmul popular circulă pe cale orală.	⑩ Basmul cult circulă pe cale scrisă.
⑩ Nu are autor cunoscut, ci anonim.	⑩ Este scris de către un autor cunoscut.
⑩ Este creat de colectivitatea rurală.	⑩ Se inspiră din basmul popular.

Caută în textul dat:

- două exemple care să ilustreze caracteristici ale basmului
- două exemple care să ilustreze caracteristici ale basmului cult.

Unitatea 2. „Plăcerea textului”

Eu și textul Despre lumea din basm. Exerciții

SĂ ÎNVĂȚĂM ÎN CLASĂ,
INFORMAȚIILE NOI!

BASMUL

Definiție: este opera epică (populară sau cultă) în care sunt prezentate evenimente reale și imaginare, la care participă personaje reale sau imaginare, care reprezintă forțele binelui și forțele raului, din a căror înfruntare binele iese întotdeauna învingător.

Trăsăturile basmului:

- formule narrative tipice (de început, mediane, finale)
- prezența întâmplărilor și a personajelor reale și a celor fantastice (imagine)
- confruntarea dintre bine și rău
- prezența cifrelor și a obiectelor magice
- victoria binelui

Basmul popular:

- are autor anonim, la crearea basmului au contribuit mai multe persoane, este transmis prin viu grai.

Basmul cult are autor cunoscut, este transmis pe cale scrisă.

Sarcină de lucru!

Completează fișa de lucru de mai jos cu exemple din
„Povestea lui Harab-Ălb” de Ion Creangă

În basm sunt prezentate evenimente reale _____
și imaginare _____,
la care participă personaje umane _____ sau personaje care sunt animale _____,
și care reprezintă forțele binelui _____ sau forțele răului „să te ferești de omul roș,
iară mai ales de cel spân”, din a căror înfruntare binele iese întotdeauna învingător _____.

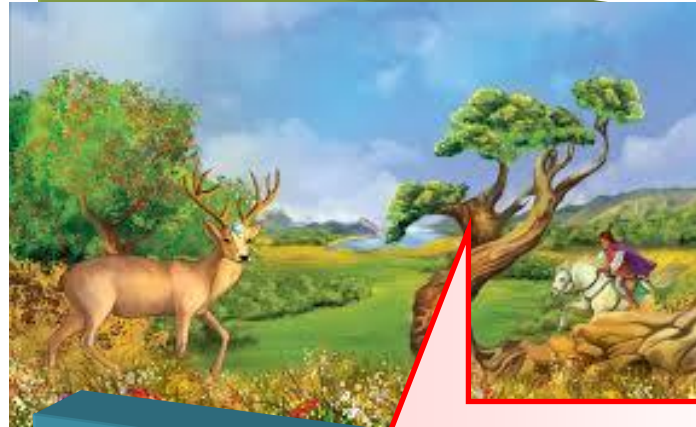
Trăsături ale basmului:

- formule narrative tipice: de început _____; mediane _____; finale _____.
- prezența personajelor reale _____ și a celor fantastice (imagine) _____.
- confruntarea dintre bine și rău _____
- prezența cifrelor magice _____ și a obiectelor magice (fermecate) _____.
- **Basmul cult** are autor cunoscut (exemplu de basm cult: _____, scris de _____) și e transmis pe cale scrisă.

Unitatea 2. „Plicerea textului”

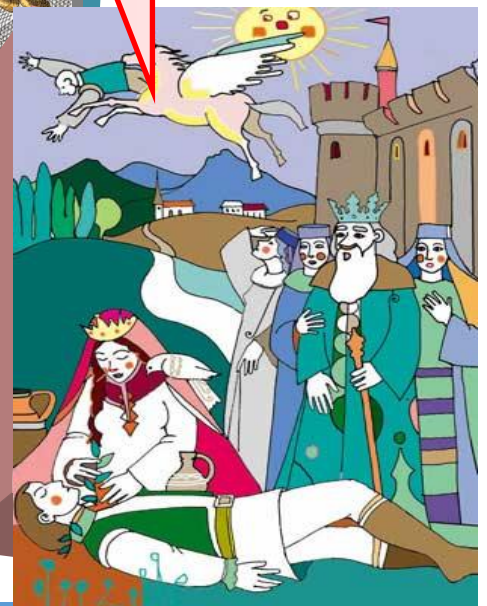
Vorbește despre lumea din text

Comunicare orală

**PRIVEȘTE ȘI POVESTEȘTE
BASMUL LUI ION
CREANȚĂ!**

**Alege una dintre imaginile
alăturate și povestește
episodul ilustrat.**

„Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație”

STIMUL

Unitatea 2. „Păcerea textului”

Texte utilitare. Scrisoarea de intenție Scrisoarea tradițională și în format electronic

Lumea de
dincolo de
text

Expeditor: Popescu Ioan
Comuna Roșia, Strada Lungă, nr. 100,
56.700, județul Sibiu

Destinatarul: S.C. Storm S.A. Sibiu
Domnul Director General, Ruga Mircea,
Sibiu, strada Teilor nr. 10, 51.013, județul Sibiu

Ce este o scrisoare de intenție

Scrisoarea de intenție este o scrisoare oficială de autoprezentare, evidențiind intențiile și competențele emițătorului, cu scopul de a ocupa un post pentru care are pregătirea necesară. Persoana care solicită postul își prezintă argumentat motivele care îl recomandă pentru angajare.

Cum formulezi o scrisoare de intenție

La început scrii, pe plic, adresa expeditorului (în stânga) și a destinatarului (în dreapta).

Atenție! adresa se scrie astfel: localitatea, strada, numărul, codul, județul.

Conținutul scrisorii de intenție

- ⑩ Pe foaia albă de hârtie, se scriu în dreaptă sus, înainte de formula de adresare, **localitatea și data** (de exemplu: *SIBIU, 25 noiembrie 2015*)
- ⑩ **Formula de adresare** se scrie imediat după dată, la mijlocul foi de hârtie. Te adresezi conducătorului instituției unde vrei să te angajezi (de exemplu: *Stimate Domn, / Stimată Doamnă, / Stimate Domnule Popescu, / Stimate Domnule Director etc.*)
- ⑩ Începi redactarea propriu-zisă a scrisorii cu **Introducerea**, în care te prezinți și oferi câteva date personale (domiciliul / adresa și statutul profesional). De exemplu: *„Numele meu este Ion / Ioana Popescu, locuiesc în comuna Roșia, strada Lungă, nr. 100, cod 57.600, județul Sibiu și sunt elev(ă) în clasa ____, la ____ / angajat(ă) ca ____ la _____. Aș dori să menționez că sunt interesat(ă) să ocup postul de ____ din instituția pe care o conduceți, deoarece _____.”* (aici îți exprimi opțiunea și îți formulezi motivația)
- ⑩ În cadrul **Cuprinsului** trebuie să îți expui, pe scurt, intențiile, motivele și argumentele tale pentru ocuparea postului pe care îl soliciți. (Exemplu de formule de introducere a argumentelor: *„Ocuparea acestui post ar fi o oportunitate în lansarea carierei mele”, „Ocuparea acestui post mi-ar oferi ocazia / posibilitatea să mă pregătesc pentru o nouă specializare în domeniul _____”, „Ocuparea acestui post mi-ar oferi o foarte necesară experiență în domeniul _____”, „Ocupând acest post aș avea șansa de a-mi autoevalua aptitudinile” etc.*
- ⑩ În **Încheiere** formulezi o concluzie referitoare la o posibilă colaborare de succes, dacă vei ocupa postul solicitat: *„Îmi exprim convingerea că această experiență nu poate fi decât profitabilă pentru ambele părți.”*
- ⑩ La sfârșitul scrisorii utilizezi o **formulă de încheiere** politicoasă: *„Cu deosebită considerație,” „Cu mulțumiri pentru încrederea acordată,”*
- ⑩ Închei scrisoarea cu **semnătura** ta, în dreapta (prenumele și apoi numele).

Scrisoarea poate fi realizată în mod tradițional, scrisă de mână și expediată prin poștă.

Scrisoarea poate fi tehnoredactată pe calculator (PC) și poate fi expediată prin poșta electronică, de pe adresa personală de mail, pe adresa de mail a destinatarului (gmail sau [yahoo mail](mailto:yahoo))

Pornind de la modelul de mai sus, tehnoredactează pe calculator o scrisoare de intenție și expediaz-o prin poșta electronică.

Test de progres școlar

PENTRU UNITATEA 1 „Povestea vorbei” ȘI PENTRU UNITATEA 2 „Plăcerea textului”

Citește textul dat și răspunde cerințelor.

Și mai merg ei cât mai merg și de ce mergeau înainte, de ce lui Harap-Alb i se tulburau mințile, uitându-se la fată și văzând-o cât era de tânără și de frumoasă și plină de vină-ncoace. [...] Căci era boboc de trandafir din luna lui maiu, scăldat în roua dimineții, dezmerdat de cele întâi raze ale soarelui, legănat de adierea vântului și neatins de ochii fluturilor. Sau cum s-ar mai zice la noi în țărănește, era frumoasă de mama focului: la soare te puteai uita, iar la dânsa ba. Și de aceea Harap-Alb o prăpădea din ochi de dragă ce-i era. Nu-i vorba, și ea fura cu ochii, din când în când, pe Harap-Alb, și în inima ei parcă se petrecea nu știi ce... poate vreun dor ascuns, care nu-i venea a-l spune.

(Povestea lui Harap-Alb, de Ion Creangă)

- (2 p.) Scrie forma literară pentru următoarele cuvinte:
  - maiu _____
  - dezmerdat _____
- (2 p.) Explică următorul citat: „[...] era frumoasă de mama focului: la soare te puteai uita, iar la dânsa ba.”
_____
_____
- (1 p.) Transcrie, din textul dat, o formulă specifică basmului.
_____
_____
- (2 p.) Numește personajele din fragmentul citat.
_____
_____
- (2 p.) Povestește, în 3-5 rânduri, ce se întâmplă în textul de mai sus.
_____
_____
_____
_____
_____

Din oficiu: 1 punct.

Barem de evaluare și de notare pentru *Testul de progres școlar de la unitățile 1 și 2*

1. Câte 1 punct pentru scrierea corectă a formei literare a fiecăruia dintre cuvintele:
mai, dezmiardat **2 puncte**
2. Explicație pertinentă, nuanțată-2p.; explicație parțial adecvată cerinței-1p. **2 puncte**
3. Transcrierea unei formule specifice basmului, de exemplu „*Și mai merg ei cât mai
merg și de ce mergeau înainte, de ce...*” **1 punct**
4. Identificarea personajelor: Harap-Alb și fata cea frumoasă (1p+1p) **2 puncte**
5. Povestirea pertinentă, logică a întâmplării din fragmentului de text-1,00p; povestire
parțial adecvată cerinței-0,75p., încercare de povestire-0,50p.; încadrarea în limita
de spațiu-1,00p. (1p+ 1p) **2 puncte**

Din oficiu: 1 punct

Știu, am învățat!

Unitatea 3. „Ființe de hirtie”

lectura

Recitește fragmentul din basmul „**Povestea lui Harap-Alb**” de Ion Creangă. Fii atent(ă) la **personaje**.

Și atunci, numai iaca ce iese din mijlocul hergheliei o răpciugă de cal, grebănos, dupuros și slab, de-i numărăi coastele [...].

Și cum sta el în cumpene, să-l ia, să nu-l ia, calul se și scutură de trei ori, și îndată rămâne cu părul lins-prelins și tânăr ca un tretin, de nu era alt mânzoc mai frumos în toată herghelia. Și apoi, uitându-se țintă în ochii fiului de crai, zice:

— Sui pe mine, stăpâne, și ține-te bine! Fiul craiului, punându-i zăbala în gură, încalecă, și atunci calul odată zboară cu dânsul până la nourii și apoi se lasă în jos ca o săgeată. [...]

Fiul craiului, încălecând, îl netezește pe coamă și zice:

— Hai, căluțul meu! Atunci calul zboară lin ca vântul, și când vântul a aburit, iaca și ei la crai în ogradă au sosit. [...]

Apoi sărută mâna tată-său, primind carte de la dânsul către împăratul, zice rămas bun fraților săi și a treia zi către seară pornește și el, mergând din pasul calului. Și merge el, și merge, până se înnoptează bine. Și, prin dreptul podului, numai iaca îi iese și lui ursul înainte, mornăind înfricoșat. Calul atunci dă năvală asupra ursului, și fiul craiului, ridicând buzduganul să dea, numai iaca ce aude glas de om zicând:

— Dragul tatei, nu da, că eu sunt. Atunci fiul craiului descalecă, și tată-său, cuprinzându-l în brațe, îl sărută și-i zice:

— Fățul meu (zise craiul), bun tovarăș ți-ai ales; de te-a învățat cineva, bine ți-a priit, iară de-ai făcut-o din capul tău, bun cap ai avut. Mergi de-acum tot înainte, că tu ești vrednic de împărat. Numai ține minte sfatul ce-ți dau: în călătoria ta ai să ai trebuință și de răi, și de buni, dar să te ferești de omul roș, iară mai ales de cel spân, cât îi putea; să n-ai de-a face cu dânșii, căci sunt foarte șugubeți. Și, la toată întâmplarea, calul, tovarășul tău, te-a mai sfătui și el ce ai să faci, că de multe primejdii m-a scăpat și pe mine în tinerețile mele!

Numește toate **PERSONAJELE** pe care le identifici în fragmentul de mai sus:

Unitatea 3. „Ființe de hârtie”

A fost odată ca niciodată un crai cu trei feciori. Acesta avea un frate, pe Verde-împărat, care stăpânea o țară îndepărtată și avea numai fete. Verde-împărat îi scrie craiului să-i trimită pe unul dintre feciori săi pentru a-i fi moștenitor.

Ca să le încerce curajul fiilor săi, craiul le iese în cale îmbrăcat în piele de urs. Feciorul cel mare și cel mijlociu se sperie și se întorc din drum. Feciorul cel mic, sfătuit de Sfânta Duminică, îi cere tatălui său calul și armele din tinerețe. Calul se dovedește a fi fermecat și nu se sperie de urs atunci când îi iese în față, iar mezinul pleacă spre împărăția unchiului său. Craiul își sfătuiește feciorul să se ferească de omul roș, și mai ales de omul spân.

Când ajunge într-un codru întunecat, îl întâlnește pe omul spân, de care trebuia să se ferească. Acesta se oferă să-i fie slugă și fiul cel mic al craiului acceptă propunerea spânului, care mai apoi, prin vicleșug, îl convinge pe fiul craiului să coboare într-o fântână ca să bea apă, dar îl închide acolo și îl obligă să i se supună, furându-i identitatea. Fiul craiului devine sluga Spânului și acesta îi numește Harap-Alb. Cei doi își continuă drumul spre țara lui Verde-Împărat. Ajunși acolo, Spânul este primit și tratat cu tot respectul cuvenit moștenitorului tronului, iar Harap-Alb este prezentat drept sluga acestuia.

La scurt timp de la sosirea lor, Spânul, pentru a-l impresiona pe împărat, îl trimite pe Harap-Alb să aducă salată din grădina ursului, și piatra nestemată din fruntea cerbului. Cu ajutorul unei bătrâne, care se dovedește a fi Sfânta Duminică, Harap-Alb reușește să îndeplinească poruncile Spânului. A treia oară îl trimite să o aducă pe fata împăratului Roș, drumul către împărăția acestuia fiind lung, prin urmare Harap-Alb are ocazia să ajute niște furnici și un roi de albine, primind de la acestea câte o aripă fermecată. Se întovărășește apoi cu cinci făpturi ciudate, care se oferă să-l ajute, astfel că Harap-Alb reușește să o câștige pe fiica împăratului Roș, pentru a o duce Spânului.

Pe drum cei doi tineri se îndrăgostesc și când ajung la palatul împăratului Verde, fata dezvăluie tuturor adevărata identitate a lui Harap-Alb. Spânul, mâniaș că a fost trădat, se repede și îl omoară pe Harap-Alb. Imediat, calul năzdrăvan îl ucide pe Spân, azvârlindu-l din înaltul cerului, iar fata împăratului Roș îl învie pe Harap-Alb, stropindu-l cu apă vie și cu apă moartă.

Împăratul Verde le dă împărăția celor doi, care se căsătoresc și trăiesc fericiți până la adânci bătrânețe.

Basmul cult

Povestea lui Harap-Alb de Ion Creangă

...CU LUMEA DIN TEXT

Să spunem, pe scurt, *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă

Lumea din text:

CEI RĂI

Spânul

Împăratul Roș

Lumea din text:

CEI BUNI

Craiul

Fiul craiului cel mai mic

/ Harap-Alb

Verde-împărat

Sfânta Duminică

Calul năzdrăvan

Unitatea 3. „Ființe de hârtie”

Lumea din
text

Caracterizarea lui Harap-Alb CINE ESTE PERSONAJUL PRINCIPAL:

Este fiul cel mic al craiului, cel mai viteaz dintre cei trei feciori ai acestuia. Fiindcă nu se ferește de omul spân devine slujitor rob al Spânului. În final, îl pedepsește pe Spân, devine iar feciorul de crai și apoi împărat, în locul unchiului său, împăratul Verde.

Relația dintre Harap-Alb și Spân evidențiază lupta dintre bine și rău, specifică basmului.

CUM ESTE PERSONAJUL PRINCIPAL:

Calități – este milos, bun, harnic, răbdător, cumpătat, modest, curajos, prietenos și înțelept.

Mila și inima bună a lui Harap-Alb se evidențiază direct, prin cuvintele Sfintei Duminică („– Fii încredințat că nu eu, ci puterea milosteniei și inima ta cea bună te ajută!”) și indirect, prin faptele bune ale eroului, căruia îi este milă de Sfânta Duminică („o babă gârbovită de bătrânețe”) și care le ajută pe furnici, trecându-le prin vad și pe albine, cărora le construiește un stup.

Prin milă și înțelegere frățească, Harap-Alb își câștigă și alți prieteni care-i vor fi ajutoare prețioase în lupta lui cu Spânul și cu împăratul Roș.

Defecte – la început este naiv, lipsit de experiență („boboc în felul lui”), este fricos, nu are încredere în el însuși; nu-și ascultă tatăl, care-i spune: „să te ferești de omul roș, iară mai ales de cel spân”, devenind astfel sluga acestuia.

Caracterizează, la alegere, alte două personaje prezente în fragmentul de basm citat, numind cel puțin câte două trăsături ale fiecărui personaj.

Calul năzdrăvan

1. „iese din mijlocul hergheliei o răpciugă* de cal, [...] slab, de-i numărăi coastele”

2. _____
_____
_____
_____
_____
_____

ȘTIU Care sunt modalitățile de caracterizare a personajului literar?

CARACTERIZARE DIRECTĂ (realizată de narator, de către personaje, autocaracterizarea) și

CARACTERIZAREA INDIRECTĂ (care reiese din fapte, din felul în care vorbește, din felul în care se poartă personajul etc.)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEINSPECTORATUL
ȘCOLAR JUDEȚEAN
MERCUREȘ

Unitatea 3. „Ființe de hârtie”

„CV-ul personajului”

Lumea de dincolo de text

CARACTERIZAREA LUI HARAP-ALB

INFORMAȚII DESPRE PERSONAJ	CINE ESTE PERSONAJUL
NUMELE (Caracterizare directă)	Semnificatia numelui reiese din scena în care Spânul îl păcălește pe fiul craiului să intre în fântână. Naiv, lipsit de experiență și excesiv de încrezător, fiul craiului devine sluga Spânului: „De-acum înainte să știi că te cheamă Harap-Alb, aista ți-i numele și altul nu”. Numele lui are sensul de „rob alb”, deoarece harap însemna <i>închis la culoare</i> , în sens larg, <i>rob</i> .
CUM VORBEȘTE PERSONAJUL (Caracterizare directă)	Vorbește „cum s-ar mai zice [...] în țărănește”
ALTE MODALITĂȚI DE COMUNICARE	„Are carte (scrisoare) de la tatăl său către împăratul Verde”
UNDE SE PETREC ÎNTÂMLĂRILE DIN FRAGMENTELE DE BASM CITATE	Întâmplările se petrec la începutul basmului în țara („crăia”) lui Harap-Alb, care era la o margine a pământului, față de țara lui Verde-împărat de la cealaltă margine, apoi acțiunea continuă în țara lui Verde-împărat și în țara împăratului Roș, în grădina ursului, în poina cerbului, în regatul furnicilor, al albinelor etc.
CÂND SE PETREC ÎNTÂMLĂRILE DIN FRAGMENTELE DE BASM CITATE	Cândva, demult: „Amu cică era odată”. „Pe vremile acelea, mai toate țările erau bântuite de războaie grozave”.
RELAȚII CU ALTE PERSONAJE	Prieteni devotați: calul năzdrăvan, „Ja toată întâmplarea, calul, tovarășul tău, te-a mai sfătuit și el ce ai să faci”, „bun tovarăș ți-ai ales”; Sfânta Duminică; furnicile, albinele etc. Dușmani: Spânul, Împăratul Roș
CE SE ÎNTÂMLĂ CU HARAP-ALB PE PARCURSUL ÎNTÂMLĂRILOR / EVOLUȚIA PERSONAJULUI	La sfârșitul basmului devine Harap-Alb împărat în locul unchiului său, Verde-împărat și o câștigă pe fata împăratului Roș. De exemplu: „ai să ajungi împărat”; „Se vede că așa mi-a fost sortit și n-am ce face; trebuie să merg cu Harap-Alb, și pace bună! [...]” Pe parcursul desfășurării întâmplărilor Harap-Alb este sluga Spânului, care i-a furat identitatea. De exemplu: — „[...] Și, de azi înainte, eu o să fiu în locul tău nepotul împăratului, despre care mi-ai vorbit, iară tu — sluga mea; și atâta vreme să ai a mă sluji, până când îi muri și iar îi învia. [...] De-acum înainte să știi că te cheamă Harap-Alb; aista ți-i numele, și altul nu”. La începutul basmului este fecior de crai care se pregătește să facă o călătorie la celălalt capăt al pământului, la fratele tatălui său, Verde-împărat. De exemplu: „fiul craiului cel mai mic”, „crăișor”, nepotul lui Verde-împărat.
CE FACE HARAP-ALB	Trece prin probe de curaj la care îl supune stăpânul său, Spânul: aduce salățile din grădina ursului, aduce nestematele de pe fruntea cerbului, ajută furnicile și albinele, își face cinci prieteni foarte ciudați și o cucerește pe fata împăratului Roș
INFORMAȚII DESPRE PERSONAJ	CUM ESTE PERSONAJUL
CALITĂȚI DEOSEBITE	Înțelege graiul calului năzdrăvan, graiul furnicilor și al albinelor
TRĂSĂTURI MORALE	Harap-Alb are încredere în oameni, este naiv „boboc în felul său la trebi de aieste”. Pe parcursul întâmplărilor se maturizează, devine înțelept și acumulează experiență de viață
(Caracterizare directă, realizată de povestitor)	Este sensibil. Dovada, felul în care se gândește la fata împăratului Roș: „[...] lui Harap-Alb i se tulburau mințile, uitându-se la fată și văzând-o cât era de tânără, de frumoasă și plină de vină-ncoace. [...] Căci era boboc detrandafir din luna lui mai, scăldat în roua dimineții, dezmiardat de cele întâi raze ale soarelui, legănat de adierea vântului și neatins de ochii fluturilor”
	E voinic și e cel mai curajos dintre feciorii craiului
	Va ajunge împărat, „care n-a mai stat altul pe fața pământului așa de iubit, de slăvit și de puternic”
(Caracterizare directă, realizată de un personaj)	Este înțelept: „iară de-ai făcut-o din capul tău, bun cap ai avut”.
(Caracterizare indirectă, prin intermediul faptelor personajului)	Nu-și ascultă tatăl: „Numai ține minte sfatul ce-ți dau: în călătoria ta ai să ai trebuință și de răi, și de buni, dar să te ferești de omul roș, iară mai ales de cel spân, cât îi putea.”
(Caracterizare indirectă, prin evidențierea relațiilor cu alte personaje)	Este îndrăgostit de fata împăratului Roș: „[...] lui Harap-Alb i se tulburau mințile, uitându-se la fată și văzând-o cât era [...] de frumoasă” astfel încât „o prăpădea din ochi de dragă ce-i era”.
INFORMAȚII SUPLIMENTARE	Poți afla mai multe informații despre Harap-Alb, nemenționate aici, dacă citești tot basmul scris de Ion Creangă.

„Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație”

STIMUL

Propunător, prof. Ioana Emanuela Dănețiu, I.Ș.J. Sibiu-versiunea 11

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

INSPECTORATUL
ȘCOLAR

Unitatea 3. „Ființe de hârtie”

Lumea de dincolo de
text

TEXTE UTILITARE: CURRICULUM VITAE (CV-UL)

Model de Curriculum Vitae european

CURRICULUM VITAE

INFORMAȚII PERSONALE

Nume
Adresă
Telefon
Fax
E-mail
Naționalitate

(Numele aplicantului) (Nume, prenume)
(număr, stradă, cod poștal, oraș, țară)

Data nașterii

(zi, lună, an)

EXPERIENȚĂ

PROFESIONALĂ

(Menționați pe rând fiecare experiență profesională
pertinentă, începând cu cea mai recentă:

- Perioada (de la – până la)
- Numele și adresa angajatorului
- Tipul activității sau sectorul de activitate
- Funcția sau postul ocupat
- Principalele activități și responsabilități

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

(Descrieți separat fiecare formă de învățământ și program de
formare profesională urmate, începând cu cea mai recentă:

- Perioada (de la – până la)
- Numele și tipul instituției de învățământ și al organizației
profesionale prin care s-a realizat formarea profesională
- Domeniul studiat / aptitudini ocupaționale
- Tipul calificării / diploma obținută
- Nivelul de clasificare al formei de instruire / învățământ)

APTITUDINI ȘI COMPETENȚE PERSONALE

Limba maternă

Limbi străine cunoscute Aptitudini și competențe artistice

Aptitudini și competențe sociale

Abilitatea de a: citi / scrie / vorbi
(Muzică, desen, pictură, literatură etc.)

[Exemplu: Locuiți și munciți cu alte persoane, într-un mediu
multicultural, ocupați o poziție în care comunicarea este
importantă sau desfășurați o activitate în care munca de
echipă este esențială (de exemplu: cultura, sport, etc.)]

(Exemplu: coordonați sau conduceți activitatea altor
persoane, proiecte și gestionați bugete, la locul de muncă, în
acțiuni voluntare [de exemplu în domeniul culturale sau
sportive] sau la domiciliu)

Aptitudini și competențe organizatorice

(Utilizare calculator, anumite tipuri de echipamente, mașini,
etc.)

Aptitudini și competențe tehnice

Permis de conducere

Alte aptitudini și competențe

(Competențe care nu au mai fost menționate anterior)

INFORMAȚII

SUPLIMENTARE

ANEXE

(Indicați alte informații utile care nu au fost menționate, de
exemplu persoane de contact, referințe, etc.)

(Enumerați documentele atașate CV-ului, dacă este cazul)

Curriculum vitae (în limba latină) este o scurtă
autobiografie (scrisă) care cuprinde date referitoare
la studii, la pregătirea profesională, la carieră și
la situația familială; CV. [prescurtare].

Răspunde la următoarea întrebare:
Cunoști trei situații în care ai nevoie
de un **CURRICULUM VITAE**?

1. _____
2. _____
3. _____

Cine sunt eu?

- 🕒 Mă numesc _____
- 🕒 Am _____ ani
- 🕒 Lucrez la _____
- 🕒 Familia mea este alcătuită
din _____
- 🕒 Am absolvit _____ clase.
- 🕒 M-am înscris la programul **A
doua șansă**, pentru că
_____

Unitatea 3. „Fiinte de hârtie”

Moduri de expunere: **DIALOGUL**

Identifică secvențele dialogate din textul de mai jos:

„Și apoi, uitându-se țintă în ochii fiului de crai, zice:

— Sui pe mine, stăpâne, și ține-te bine! Fiul craiului, punându-i zăbala în gură, încalecă, și atunci calul odată zboară cu dânsul până la nouri și apoi se lasă în jos ca o săgeată. [...]

Fiul craiului, încălecând, îl netezește pe coamă și zice:

— Hai, căluțul meu! Atunci calul zboară lin ca vântul, și când vântul a aburit, iaca și ei la crai în ogradă au sosit. [...]

Atunci fiul craiului descalecă, și tată-său, cuprinzându-l în brațe, îl sărută și-i zice:

— Fătul meu (zise craiul), bun tovarăș ți-ai ales; de te-a învățat cineva, bine ți-a priit, iară de-ai făcut-o din capul tău, bun cap ai avut. Mergi de-acum tot înainte, că tu ești vrednic de împărat.”

Înainte de a realiza tema, intră pe internet, accesează motorul de căutare www.google.ro și află cine a fost **Winston Churchill**.

Eu și textul

Dialogul este un mod de expunere directă a vorbirii personajelor, prin intermediul unor secvențe / schimb de replici, introduse prin linia de dialog.

Pornind de la citatul de mai jos, construiește o secvență de comunicare dialogată, alcătuită din **4 replici**, la care participă **2 personaje**: **Winston Churchill** și tu.

Mulumesc lui Dumnezeu pentru ca intotdeauna mi-a oferit o a doua sansa spre a face lucrurile mai bine decat prima data.

Winston Churchill

Test sumativ

PENTRU UNITATEA 3 „Ființe de hârtie”

Citește textul dat și răspunde cerințelor.

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar mai povesti. A fost un împărat și se numea Împăratul Roșu. El era foarte mâhnit că, în zilele lui, niște zmei furaseră soarele și luna de pre cer.

Trămise deci oameni prin toate țările și răvașe prin orașe, ca să dea de știre tuturor că oricine se va găsi să scoată soarele și luna de la zmei, acela va lua pe fiie-sa de nevastă și încă și jumătate din împărăția lui, iar cine va umbla și nu va izbândi, acela să știe că i se va tăia capul.

Pe vremea aceea se afla un viteaz pre nume Greuceanu. Auzind și el de făgăduința împărătească, ce se gândi, ce se răzgândi, că numai își luă inima în dinți, încumetându-se pe ajutorul lui Dumnezeu și pe voinicia sa, și plecă și el la împăratul să se închine cu slujba.

- (1 p.) Scrie forma literară pentru următoarele cuvinte:
  - să scoată _____
  - fiie-sa _____
- (1 p.) Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: mâhnit, împărăția.
_____
_____
- (2 p.) Numește două personaje din fragmentul citat.
_____
_____
- (1 p.) Identifică modalitatea de caracterizare a personajului din secvența: *Pe vremea aceea se afla un viteaz pre nume Greuceanu.*
_____
_____
- (2 p.) Formulează ideea principală a fragmentului de text.
_____
_____
- (2 p.) Menționează două caracteristici ale basmului, ilustrate în citatul de mai sus.
_____
_____
_____

Din oficiu: 1 punct.

Barem de evaluare și de notare pentru testul sumativ de la unitatea 3

1. Câte 0,50 puncte pentru scrierea corectă a formei literare a fiecăruia dintre cuvintele: *să scoată*, *fiica sa* **1 punct**
2. Câte 0,50 puncte pentru fiecare sinonim contextual: *mâhnit-supărat*; *împărăția-țara* **1 punct**
3. Identificarea personajelor: *Împăratul Roșu* și Greuceanu (1p+1p) **2 puncte**
4. Identificarea modalității de caracterizare a personajului: caracterizare directă, realizată de narator **1 punct**
5. Formularea pertinentă, logică a ideii principale a fragmentului de text-1,00p; formulare parțial adecvată cerinței-0,75p.; încercare de formulare-0,50p.; încadrarea în limita de spațiu-1,00p. (1p+ 1p) **2 puncte**
6. De exemplu: utilizarea formulei specifice de început „*A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar mai povesti*”; prezența personajelor oameni (Greuceanu, Împăratul Roșu) și a personajelor imagine, cu puteri extraordinare (zmeii care au furat soarele și luna) (1p+1p) **2 puncte**
Din oficiu: 1 punct

Știu, am învățat!

Unitatea 4, „Poveste fără sfârșit...”

Moduri de expunere în basm
NARAȚIUNEA ȘI DESCRIEREA

Tu și colegul tău / colega ta de bancă ați privit / ați descris același peisaj.
Identifică 2 asemănări și 2 deosebiri între descrierile realizate de voi.

Știi că descrierea este un **mod de expunere**.
Describe, la alegere, una dintre imaginile

A venit iarna!
Privește pe fereastra clasei și, în 5-10 rânduri, descrie, ceea ce vezi.

Numește **anotimpul preferat** și motivează, cu două argumente, opțiunea ta:
Mie îmi place _____ pentru că _____

Îți amintești din anii școlari trecuți?
Narațiunea este un mod de expunere prin intermediul căruia se povestesc întâmplări, (la care participă personaje) și a căror desfășurare în timp și spațiu alcătuiește subiectul unui text literar.

Îți amintești din anii școlari trecuți?
Descrierea este un mod de expunere care se utilizează pentru evidențierea caracteristicilor unui peisaj, ale unui personaj ș.a.m.d.

Eu și textul

Unitatea 4. „Poveste fără sfârșit...”

EU ȘI TEXTUL

Povestește cum **S**ărbătorești

Crăciunul în familia ta!

Afară _____ cu fulgi mari, în casă este _____ pentru că arde _____ focul. **C**ea mai mare bu _____ a mea în **A**jun de **C**răciun este să împodobesc _____ alături de familia mea. **C**ina este pregătită cu drag de către _____
În căni aburește _____ și...

MODURI DE EXPUNERE

Îți amintești din anii școlari trecuți despre povestire și despre descriere...

Describe bradul de **C**răciun!

24
DECEMBRIE
2015

Să sărbătorim
Crăciunul în
familie!

Trimite cu poșta electronică o
felicitare de Crăciun!
Ai o adresă personală pe gmail
sau pe yahoo? Folosește-o!

Crăciun
fericit
alături de
cei dragi!

Scrie o
urare de
Crăciun!

Sărbătoarea
Crăciunului
să vă aducă
pace în
suflet și
prosperitate
în casă!

Unitatea 4, „Poveste fără sfârșit...”

Lumea din text

Recitește fragmentul selectat din „Povestea lui Harap-Alb” de Ion Creangă. Fii atent(ă) la pasajele descriptive și la cele narative.

Și atunci, numai iaca ce iese din mijlocul hergheliei o răpciugă de cal, grebănos, dupuros și slab, de-i numărăi coastele [...].

Și cum sta el în cumpene, să-l ia, să nu-l ia, calul se și scutură de trei ori, și îndată rămâne cu părul lins-prelins și tânăr ca un tretin, de nu era alt mânzoc mai frumos în toată herghelia. Și apoi, uitându-se țintă în ochii fiului de crai, zice:

— Sui pe mine, stăpâne, și ține-te bine! Fiul craiului, punându-i zăbala în gură, încalecă, și atunci calul odată zboară cu dânsul până la nouri și apoi se lasă în jos ca o săgeată. [...]

Fiul craiului, încălecând, îl netezește pe coamă și zice:

— Hai, căluțul meu! Atunci calul zboară lin ca vântul, și când vântul a aburit, iaca și ei la crai în ogradă au sosit. [...]

Apoi sărută mâna tată-său, primind carte de la dânsul către împăratul, zice rămas bun fraților săi și a treia zi către seară pornește și el, mergând din pasul calului. Și merge el, și merge, până se înnoptează bine. Și, prin dreptul podului, numai iaca îi iese și lui ursul înainte, mornăind înfricoșat. Calul atunci dă năvală asupra ursului, și fiul craiului, ridicând buzduganul să dea, numai iaca ce aude glas de om zicând:

— Dragul tatei, nu da, că eu sunt. Atunci fiul craiului descalecă, și tată-său, cuprinzându-l în brațe, îl sărută și-i zice:

— Fătul meu (zise craiul), bun tovarăș țî-ai ales; de te-a învățat cineva, bine țî-a priit, iară de-ai făcut-o din capul tău, bun cap ai avut. Mergi de-acum tot înainte, că tu ești vrednic de împărat. Numai ține minte sfatul ce-ți dau: în călătoria ta ai să ai trebuință și de răi, și de buni, dar să te ferești de omul roș, iară mai ales de cel spân, cât îi putea; să n-ai de-a face cu dânsii, căci sunt foarte șugubeți. Și, la toată întâmplarea, calul, tovarășul tău, te-a mai sfătui și el ce ai să faci, că de multe primejdii m-a scăpat și pe mine în tinerețile mele!

Modurile de expunere.

În primul și în al doilea paragraf identificăm scurte fragmente descriptive. Pornind de la aceste secvențe, formulează răspunsuri pentru următoarele cerințe:

- ✓ Precizează două trăsături fizice ale personajului, care îl ajută pe fiul craiului în încercările prin care trece.
- ✓ Menționează o modalitate de caracterizare a personajului, exemplificând-o cu o secvență din text

Identifică o secvență narativă în textul dat.

Precizează ideea principală din fragmentul narativ identificat, apoi poveștește fragmentul, dezvoltând ideea principală pe care ai formulat-o.

Unitatea 4. „Poveste fără sfârșit...”

Eu și textul. Exerciții de redactare

Alege tema!

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE DESCRIPTIVĂ DESPRE IARNĂ.

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE ÎN CARE SĂ POVEȘTEȘTI CUM SE SĂRBĂTOREȘTE CRĂCIUNUL ÎN FAMILIA TA.

Alege tema!

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE DESCRIPTIVĂ DESPRE PRIETENUL CEL MAI BUN / PRIETENA CEA MAI BUNĂ.

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE ÎN CARE SĂ POVEȘTEȘTI CUM SE SĂRBĂTOREȘTE ANUL NOU ÎN FAMILIA TA.

Alege tema!

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE DESCRIPTIVĂ DESPRE PERSOANA PE CARE O IUBEȘTI.

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE ÎN CARE SĂ POVEȘTEȘTI CUM SE SĂRBĂTOREȘTE CRĂCIUNUL ÎN LOCALITATEA UNDE LOCUIEȘTI.

Alege tema!

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE DESCRIPTIVĂ DESPRE TINE.

REDACTEAZĂ, ÎN 150-300 DE CUVINTE, O COMPUNERE ÎN CARE SĂ POVEȘTEȘTI CUM SE SĂRBĂTOREȘTE ANUL NOU ÎN LOCALITATEA ÎN CARE LOCUIEȘTI.

Unitatea 4. „Poveste fără sfârșit...”

Să scriem
corect!

Serie despre lumea din text.
Comunicare scrisă.

Norme actuale ale limbii române (DOOM^{2*}, 2005)

1. Formele corecte ale pronumelui negativ și ale adjectivului pronominal negativ sunt: **„niciunul” / „niciuna” / „niciunii” / niciunele” // „niciun” / „nicio”.**

Exemple:

- ⓐ Niciun băiat nu a plecat de la școală. (adjectiv pronominal negativ)
- ⓑ Niciunul nu a plecat de la școală. (pronume negativ)

Excepție

În îmbinări libere (adverb și articol, adverb și numeral, adverb și pronume nehotărât) scriem „nici un” / „nici o”, „nici unul” / „nici una”.

Exemple:

- ⓐ Nu e **nici un** om prost, **nici un** incult. (adverb și articol)
- ⓑ Nu am **nici un** frate, **nici** mai mulți. (adverb și numeral)
- ⓒ Nu-mi place **nici unul**, **nici** altul. (adverb și pronume nehotărât)

2. **Adjectivele care au un „i” în rădăcină** (*norul argintiu*) primesc doi „i” la plural nearticulat (*norii argintii*) și dacă se articulează hotărât (când stau în fața substantivelor) primesc trei „i” (*argintiii nori*).

3. **Numeralul cardinal „unu”** nu se articulează hotărât.
Exemplu: Am primit doi trandafiri albi și **unu** roșu.

4. Se scriu cu **majusculă** numele epocilor istorice și al evenimentelor de importanță majoră (*Evol Mediu*, *Primul Război Mondial* etc.).

5. **Articolul hotărât** se adaugă direct cuvântului dacă acesta se termină într-o literă obișnuită în limba română (de exemplu, *clickul*, *itemul*, *week-endul*). Dacă avem cuvinte abreviate sau litere neobișnuite în limba română, atunci folosim cratima pentru atașarea articolului (de exemplu: *10-le*, *x-ul dandy***-ul (la singular) / *dandy-i* (la plural))

6. **Pronumele și adjectivele pronominale posesive „noștri”, „voștri”** se scriu mereu cu un „i”, indiferent de poziția lor în propoziție, pentru că nu primesc articol. De exemplu: **ai noștri** tineri / tinerii **noștri**; **ai voștri** părinți / părinții **voștri**.

7. Forme corecte de singular: **sanda**, nu *sandală*; **serviciu**, nu *servici*; **salariu**, nu *salar*; **foarfeca**, nu *foarfecel*.

8. Forme duble de plural: **cireșe / cireși**, **găluște / găluști**, **niveluri / nivele**.

9. Se recomandă despărțirea în silabe, conform pronunțării, în cuvintele **su-biect**, **o-biect**.

***DOOM²** – **DICTIONARUL ORTOGRAFIC, ORTOEPIC ȘI MORFOLOGIC AL LIMBII ROMÂNE**, ediția a II-a, apărut în anul 2005.

***Dandy-* (engl.) domn elegant, la modă.

ȘI TU POȚI LUA NOTA 10!

Test ortografic

PENTRU UNITATEA 4 „Poveste fără sfârșit...”

Citește enunțurile de mai jos și scrie forma corectă pentru erorile subliniate în fiecare enunț:

- (1 p.) Ajutăi, că-s copii cuminți, merită să faci un efort pentru ei!
_____ *ajută-i*
- (1 p.) E o dovada de bună voință să te sprijine, dacă le ceri ajutorul.
_____ *bunăvoință*
(1 p.) Îți repet că ai greșit și nu pricepi unde, findcă nu ești obiectiv.
_____ *fiindcă*
- (1 p.) Corect ar fii ca banii aceia să nu se piardă.
_____ *ar fi*
- (1 p.) Nici un candidat din cei prezenți nu vroia să admită greșeala!
_____ *niciun*
- (1 p.) Dacă înveți așa de ușor, să ști că nu-ți va fi greu în viitor.
_____ *să știi*
- (1 p.) Ori ce ai face, nu mă vei putea convinge că ești corect.
_____ *orice*
- (1 p.) Îmi doream casă reușesc!
_____ *ca să*
- (1 p.) Te asigur că Andrei este un intelectual pe care poți sî te bazezi.
_____ *să*
- (1 p.) I-am explicat lui Maria motivele întârzierii.
_____ *Mariei*

Din oficiu: 1 punct

Test sumativ final

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 100 de minute.

ȘI TU POȚI LUA NOTA 10!

Citește cu atenție textul următor:

Abia isprăvisese vorba, și buzduganul, izbind în ușă și în masă, se puse în cui. Prâslea întrebă ce putere are zmeul și (fata) îi spuse că aruncă buzduganul cale de trei conace*; atunci, el îl aruncă și mai departe, lovindu-l în piept.

Zmeul, tulburat de mânie, se întoarce numaidecât acasă.

- Cine este acela care a cutezat să calce hotarele mele și să intre în casa mea?

- Eu sunt, zise Prâslea.

- Dacă ești tu, îi răspunse zmeul, am să te pedepsesc amar pentru nesocotința ta. Cum ai vrut, venit-ai; dară nu te vei mai duce cum vei voi.[...]

Atunci se învoiră să se ia la luptă dreaptă [...], iară când fu pe la nămiezi, se făcură amândoi două focuri și așa se băteau; un corb, însă, le da ocol, croncănind. Văzându-l, zmeul îi zise:

- Corbule, corbule! Ia se în unghiile tale și pune peste mine, că-ți voi da stârvul ăsta ție.

- Corbule, corbule!- îi zise și Prâslea- dacă vei pune peste mine se, eu îți voi da trei stârvuri.

- Unde dă Dumnezeu să cază un asemenea noroc chior peste mine! Mi-aș sătura sălașul întreg.”
(Prâslea cel voinic și merele de aur)

*Conace- case mari, boierești.

Răspunde la cerințele de mai jos, după ce ai citit cu atenție textul:

Subiectul I _____ (60 de puncte)

1. (6 p.) Găsește sensuri asemănătoare pentru cuvintele subliniate în text: mânie, a cutezat, se băteau.
2. (6 p.) Scrie cuvinte cu sens opus pentru: pedepsesc, amar, să cază.
3. (6 p.) Transcrie din textul dat un arhaism și două cuvinte populare.
4. (6 p.) Explică în 2 – 3 rânduri înțelesul afirmației din text „Cum ai vrut, venit-ai; dară nu te vei mai duce cum vei voi.”

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

CIPOSDRU

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JIȘIBIA
MAREȘTI

5. (6 p.) Formulează ideea principală a fragmentului de text din chenar.
6. (6 p.) Identifică o caracteristică a basmului, ilustrând-o cu un exemplu din fragmentul citat.
7. (6 p.) Menționează două personaje care apar în text.
8. (6 p.) Redactează, în maxim 5 rânduri, un alt început pentru textul dat.

Notă! Vei primi 12 puncte pentru redactare (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; comunicare scrisă adecvată conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Subiectul al II – lea _____ (30 de puncte)

Scrive o compunere, de 10 – 15 rânduri, despre *cartea ta preferată*.

În compunerea ta, trebuie:

- să formulezi un titlu expresiv pentru textul redactat de tine; (6 puncte)
- să realizezi o compunere cu introducere, cuprins și încheiere; (8 puncte)
- să folosești în compunerea ta următoarele structuri: *povestea vorbei, plăcerea lecturii, ființe de hârtie, a spune povestea;* (8 puncte)
- să respecti regulile de exprimare și de scriere. (8 puncte)

Nota! În vederea acordării punctajului pentru respectarea normelor de exprimare și de scriere, compunerea trebuie să se încadreze în limita minimă de spațiu cerută și să dezvolte subiectul propus.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JILOVĂ
MERCUREȘI

Barem de evaluare și de notare pentru testul sumativ final

- ⑩ Se punctează orice formulare / modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- ⑩ Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- ⑩ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.

Subiectul I _____ (60 de puncte)

1. Câte 2 puncte pentru fiecare sinonim contextual: *mânie-supărare, a cutezat-a îndrăznit, se băteau-se luptau* **6 puncte**
2. Câte 2 puncte pentru fiecare antonim contextual: *pedepsesc- recompensez, amar-ușor, să cază-să se ridice.* **6 puncte**
3. Câte 2 puncte pentru transcrierea arhaismului (*buzduganul*) și pentru fiecare dintre cele două cuvinte populare (*dară, să cază*) **6 puncte**
4. Explicație pertinentă, nuanțată-5p.; explicație parțial adecvată cerinței-3p.; încercare de explicare-1p; **5p / 3p / 1p 5 puncte**
Încadrarea în limita de rânduri-1p. **1 punct**
5. Formularea pertinentă, logică a ideii principale a fragmentului de text-6,00p; formulare parțial adecvată cerinței-4p.; încercare de formulare-2p **6p / 4p / 2p 6 puncte**
6. Identificarea unei caracteristici a basmului-3p.; ilustrarea caracteristicii identificate cu un exemplu din fragmentul citat-3p. **(3p+3p) 6 puncte**
7. Identificarea personajelor: *Prăslea și zmeul* **(3p+3p) 6 puncte**
8. Redactarea creativă a unui un alt început pentru textul dat-5p; adecvare parțială la cerință-3p.; încercare de rezolvare a cerinței-1p **5p / 3p / 1p 5 puncte**
Încadrarea în limita de spațiu-1p. **1 punct**
Pentru redactare se acordă 12 puncte (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului – 2 p.; comunicare scrisă adecvată conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2p.)

Subiectul al II – lea _____ (30 de puncte)

- Formularea unui titlu expresiv pentru textul redactat-6p.; formularea unui titlu banal-3p. **6 puncte**
- Text clar, organizat, coerent, cu introducere, cuprins și încheiere -8 p.; text parțial organizat, cu dezechilibru între componente -5 p.; text vag organizat-3 p. **8 puncte**
- Utilizarea în compunere a structurilor selectate: *povestea vorbeii, plăcerea lecturii, ființe de hârtie, a spune povestea;* **(4x2p) 8 puncte**
- Respectarea regulilor de exprimare și de scriere **8 puncte**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

CIPOSDRU

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JIȘIB
MAREȘTI

- ✓ utilizarea limbii literare (*claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată-2p.; exprimare lacunară, vocabular restrâns, monoton 1 p.*) 2 puncte
- ✓ ortografia (0-1 erori: 2 p. / 2 erori: 1 p. / 3 sau mai multe erori: 0 p.) 2 puncte
- ✓ punctuația (0-1 erori: 2 p. / 2 erori: 1 p. / 3 sau mai multe erori: 0 p.) 2 puncte
- ✓ așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea 1 punct
- ✓ respectarea precizării privind numărul de rânduri 1 punct

Nota! În vederea acordării punctajului pentru respectarea normelor de exprimare și de scriere, compunerea trebuie să se încadreze în limita minimă de spațiu cerută și să dezvolte subiectul propus.

**Povestea lui Harap-Alb
de
Ion Creangă
FRAGMENTE**

**Invitație extinsă la
lectură**

BIBLIOTECA TAI

Citește cu atenție **și** fragmentele de text care urmează.

Amu cică era odată într-o țară **un crai**, care avea **trei feciori**. Și craiul acela mai avea un frate mai mare, care era împărat într-o altă țară, mai depărtată. Și împăratul, fratele craiului, se numea **Verde-împărat**; și împăratul Verde nu avea feciori, ci numai **fete**. Mulți ani trecură la mijloc de când acești frați nu mai avură prilej a se întâlni amândoi. Iară verii, adică feciorii craiului și fetele împăratului, nu se văzuse niciodată de când erau ei. Și așa veni împrejurarea de nici împăratul Verde nu cunoștea nepoții săi, nici craiul nepoatele sale: pentru că țara în care împărățea fratele cel mai mare era tocmai la o margine a pământului, și crăia istuilalt la o altă margine. **Și apoi, pe vremile acelea, mai toate țările erau bântuite de războaie grozave**, drumurile pe ape și pe uscat erau puțin cunoscute și foarte încurcate și de aceea nu se putea călători așa de ușor și fără primejdii ca în ziua de astăzi. Și cine apuca a se duce pe atunci într-o parte a lumii adeseori dus rămânea până la moarte. Dar ia să nu ne depărtăm cu vorba și să încep a depăna firul poveștii.

XXX

Ficul craiului cel mai mic, făcându-se atunci roș cum îi gotca, iese afară în grădină [...] Și cum sta el pe gânduri și nu se dumerea ce să facă pentru a scăpa de rușine, numai iaca se trezește dinaintea lui cu **o babă gârbovită de bătrânețe**, care umbla după milostenie. [...]

— Fecior de crai, vedea-te-aș împărat! Spune babei ce te chinuiește; că, de unde știi, poate să-ți ajute și ea ceva. Căci multe au mai văzut ochii mei de-atâta amar de veacuri câte port pe umerii aceștia. Of! crăișorule! crede-mă, că să aibi tu puterea mea, ai vântura țările și mările, pământul l-ai da de-a dura, lumea aceasta ai purta-o, uite așa, pe degete, și toate ar fi după gândul tău. [...] Puțin mai este, și ai să ajungi împărat, care n-a mai stat altul pe fața pământului așa de iubit, de slăvit și de puternic.

XXX

Și merg ei o zi, merg două, și merg patruzeci și nouă, până ce de la o vreme le intră calea în codru și atunci numai iaca ce le iese înaintea **un om spân** și zice cu îndrăzneală fiului de crai:
— Bun întâlnișul, voinice! Nu ai trebuință de slugă la drum? [...] Și cărnind pe o cărare, mai merg ei oleacă înainte, până ce ajung într-o poiană și numai iaca ce dau de o fântână cu ghizdele de stejar și cu un capac deschis în lături. Fântâna era adâncă și nu avea nici roată, nici cumpână, ci numai o scară de coborât până la apă. [...]

— *la vără-te și d-ta oleacă, să vezi cum ai să te răcorești; [...]* Fiul craiului, boboc în felul său la trebi de aieste, se potrivește Spânului și se bagă în fântână, fără să-i trăsnească prin minte ce i se poate întâmpla. Și cum sta și el acolo de se răcorea, Spânul face tranc! capacul pe gura fântânii, apoi se suie deasupra lui și zice cu glas răutăcios:

— [...] Și, de azi înainte, eu o să fiu în locul tău nepotul împăratului, despre care mi-ai vorbit, iară tu — sluga mea; și atâta vreme să ai a mă sluji, până când îi muri și iar îi învia. [...] De-acum înainte să știi că te cheamă **Harap-Alb**; aista ți-i numele, și altul nu.

XXX

Ș-odată cheamă Spânul pe Harap-Alb și-i zice răstit:

— Acum degrabă să te duci cum îi ști tu și să-mi aduci sălăți de aceste din Grădina Ursului. Hai, ieși repede și pornește, că nu-i vreme de pierdut. Dar nu cumva să faci de altfel, că nici în borta șoarecului nu ești scăpat de mine! [...]

XXX

— **N**epoate, mai văzut-ai pietre nestemate așa de mari și frumoase ca acestea de când ești? [...] Pe unde să se găsească, nepoate! Ia, în Pădurea Cerbului. Și cerbul acela este bătut tot cu pietre scumpe, mult mai mari și mai frumoase decât aceste. Mai întâi, cică are una în frunte, de strălucește ca soarele. [...]

— Doamne, moșule! zise atunci Spânul; să nu te superi, dar nu știu ce fel de oameni fricoși aveți pe aici. Eu pun rămășag pe ce vrei că sluga mea are să-mi aducă pielea cerbului aceuia, cu cap cu tot, așa împodobit cum este. [...]

XXX

Atunci, deodată, tuturor mesenilor pe loc li s-a stricat cheful și au început a vorbi care ce știa și cum îi ducea capul: unii spuneau că **împăratul Roș**, având inimă haină, nu se mai satură de a vărsa sânge omenesc; alții spuneau că **fata lui** este o farmazoană cumplită, și că din pricina ei se fac atâtea jertfe; alții întăreau spusesele celorlalți, zicând că chiar ea ar fi venit în chip de pasăre de a bătut acum la fereastră, ca să nu lase și aici lumea în pace. [...]

— Așa... slugă vicleană ce-mi ești!? [...] Acum degrabă să-mi aduci pe fata împăratului Roș, de unde știi și cum îi ști tu.

Harap-Alb și ceilalți [...] se înfățișază înaintea împăratului (Roș), zicând:

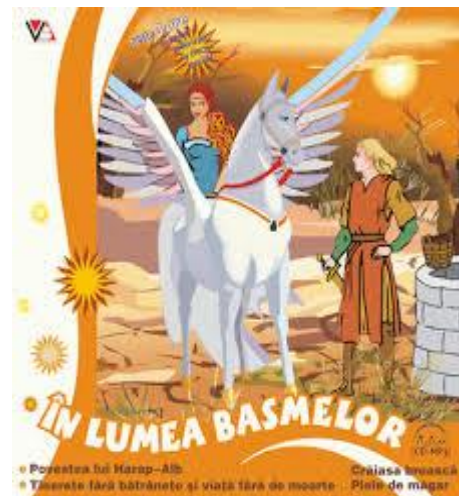
— Luminat împărate, de-acum cred că mi-ți da fata, ca să vă lăsăm în pace și să ne ducem în treaba noastră.

— Bine, voinice, zise

împăratul posomorât; a veni ea și vremea aceea. [...]

— Binecuvântează-mă, tată, și rămâi sănătos! Se vede că așa mi-a fost sortit și n-am ce face; trebuie să merg cu Harap-Alb, și pace bună! [...]

Și mai merg ei cât mai merg, și de ce mergeau înainte, de ce lui Harap-Alb i se tulburau mințile, uitându-se la fată și văzând-o cât era de tânără, de frumoasă și plină de vină-ncoace. [...] Căci era boboc de trandafir din luna lui mai, scăldat în roua dimineții, dezmiertat de cele întâi raze ale soarelui, legănat de adierea vântului și neatins de ochii fluturilor. Sau, cum s-ar mai zice la noi în țărănește, era frumoasă de mama focului; la soare te puteai uita, iar la dânsa ba. Și de-aceia Harap-Alb o prăpădea din ochi de dragă ce-i era. Nu-i vorbă, și ea fura cu ochii, din când în când, pe Harap-Alb, și în inima ei parcă se petrecea nu știu ce... poate vreun dor ascuns, care nu-i venea a-l spune.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

OPSDRU

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JIȘTEA
MERCUREȘI

Viziune metadologică. Ghid pentru profesori

Pornind de la **Anexa 4 la O.M.E.C.T.S. nr. 5248 / 31.08.2011**, care constituie temeiul legal de reglementare a organizării și a desfășurării programului „A doua șansă”, în cadrul educației de bază, pentru Aria curriculară „*Limbă și comunicare*”, învățământ secundar inferior, studiul disciplinei limba și literatura română se realizează modular, modulele tematice fiind repartizate pe trei ani de studiu (**anul I, II și III**) dintre cei patru ai programului instructiv.

Auxiliarul pentru limba și literatura română, învățământul secundar inferior pe care îl propunem în cadrul proiectului POSDRU „*Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație*” este realizat pentru a fi pilotat în cadrul celor douăzeci și cinci de ore complementare, din CDȘ, ore de sprijin, ore suplimentar adăugate modulelor de trunchi comun, în fiecare an în care se studiază limba și literatura română.

Astfel, prin participarea la programul educațional de tip „A doua șansă”, educabilul trebuie să dobândească următoarele competențe.

COMPETENȚE SPECIFICE / M1 / M2 / M3

M1 „ABC-ul comunicării”, M2 „Cuvântul și textul”

M3 „Lumea de dincolo de text”

Știu!

Să utilizeze / să aplice corect și adecvat normele limbii române în receptarea mesajului oral sau scris și în organizarea propriului mesaj, oral sau scris;
Să utilizeze corect semnele de ortografie și de punctuație în alcătuirea unor propoziții și fraze
Să utilizeze adecvat strategiile și regulile de exprimare orală în monolog și dialog
Să identifice sensul cuvintelor, valoarea lor expresivă în context, semnificația generală a mesajului oral sau scris prin diferențierea informațiilor de detaliu de cele de ansamblu
Să utilizeze tehnicile argumentative în susținerea unui punct de vedere față de o situație dată
Să recunoască organizarea textelor literare și nonliterare
Să aplic principiile ascultării active în comunicare, într-un context de viață cotidiană
Să redacteze texte diverse, texte cu destinații diverse, demonstrând receptarea corectă a textului literar și nonliterar și aplicarea convențiilor specifice acestora

Vreau să știu!

Să înțeleagă corect ideile și mesajul unui text citit sau al unui discurs receptat oral și să interacționeze eficient, răspunzând unor cerințe scrise / formulate verbal, utilizând un limbaj personalizat, corect, adecvat situației de comunicare.
Să utilizeze adecvat achizițiile lexicale în receptarea și producerea diverselor texte
Să argumenteze un punct de vedere față de o situație dată
Să identifice particularitățile de construcție a textelor literare și nonliterare, în vederea realizării unor conexiuni cu viața cotidiană
Să redacteze texte cu destinație diversă, specifice unor situații concrete de viață
Să utilizeze unele forme de prezentare a mesajului folosind tehnologia informațiilor și a comunicațiilor

„Abordare inovativă și pachet de resurse suport pentru stimularea participării la educație”

STIMUL

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPORDIN

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JILORELA
MECDET

Orele de curriculum la decizia școlii reprezintă numărul de ore alocate unității școlare, în scopul susținerii unor nevoi și interese specifice / diferențiate de învățare ale educabililor. Aceste ore de sprijin asigură realizarea unei oferte educaționale flexibile și diferențiate, în funcție de aspirațiile și de potențialul de învățare al fiecărui educabil din cadrul programului. Orele suplimentare sunt ore la dispoziția profesorului și se utilizează de către cadrul didactic care predă modulul respectiv, pentru evaluare de diagnoză, pentru consolidarea unor teme, pentru consultații individuale sau de grup cu educabilii. Decizia repartizării exacte a orelor îi aparține, deci cadrului didactic.

Având în vedere aceste reglementări generale, am optat pentru o ofertă instrucțională care să răspundă nevoilor reale de instruire particularizată a educabililor, astfel încât prin intermediul *Auxiliarului* propus am proiectat unități instrucționale ce au menirea de a consolida anumite competențe specifice, conținuturi asociate sau concepte operaționale fundamentale, din programa disciplinei și absolut obligatorii pentru reușita programului „*A doua șansă*”, la nivelul disciplinei limba și literatura română.

Astfel, *Auxiliarul* pe care îl propunem urmărește asigurarea egalității de șanse a tuturor educabililor, prin continuarea dezvoltării competențelor-cheie, care trebuie dobândite în cadrul învățământului obligatoriu, prin realizarea continuității între învățământul gimnazial și ciclul secundar inferior al liceului de filieră tehnologică și prin formarea deprinderilor de învățare pe tot parcursul vieții, în sensul aceluși „*spirit de progres*” (Eugen Lovinescu), absolut necesar pentru armonizarea civilizației și a sistemului educațional românesc cu cel european.

Auxiliarul de Limba și literatura română destinat programului „*A doua șansă*” – învățământ secundar inferior este un instrument care permite educabilului (adolescent sau adult) să utilizeze limba română în situații de comunicare și de învățare diverse, în scopul realizării unor conexiuni între textul-suport, literar sau nonliterar, și contexte din viața cotidiană. În acest scop, educabilii vor accesa achiziții anterioare pentru dobândirea unei culturi comunicaționale și literare de bază, în vederea utilizării eficiente a cunoștințele pentru rezolvarea unor probleme concrete din viața cotidiană.

Concret, *Auxiliarul* propus este o resursă de învățare particularizată la un grup de educabili cu nevoi specifice, care urmărește în primul rând dobândirea de capacități fundamentale a acestora printr-o ofertă de competențe și conținuturi corelate cu nevoile reale și imediate ale grupului / individului; prin situații de învățare adaptate la grupul țintă; prin accentuarea, în comunicarea funcțională, a aspectelor concrete de utilizare a limbii și a producerii de mesaje proprii; prin selecția de texte-suport care permit realizarea de conexiuni situaționale cu viața cotidiană. Pentru reușita învățării s-a utilizat același text-suport, selectat dintr-un basm cult aparținând sciitorului canonic Ion Creangă, fragment generos din punct de vedere comunicațional și literar, care a permis ilustrarea întregii problematice selectate din programa pentru învățământul de tip „*A doua șansă*”, pentru a fi utilizate în vederea ameliorării rezultatelor învățării pentru educabilii programului. Am considerat că studiul aprofundat al unui singur text-suport, cu deschideri spre diverse sarcini de lucru, raportate la selecția de competențe specifice, concepte și conținuturi asociate, adaugă plus valoare în mod real, în situația în care în grupul de educabili există cazuistică nealfabetizată funcțional. Repetând și consolidând se învață mai ușor, adăugând gradual informație și exersând / dezvoltând –

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

CIPOSDRU

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JIȘTEA
MEHEDINTĂ

cu țintă înspre ritmul de concentrare al educabilului– deprinderi specifice pentru disciplina de predare, se poate ajunge la sfârșitul pilotării auxiliarului la un rezultat pozitiv. O programă prea încărcată, coroborată aproape punctual cu cea din învățământul de gimnazial și liceal, nu conduce la dobândirea de competențe reale.

Scopul acestui *Auxiliar* este crearea premiselor reale pentru dobândirea de achiziții la nivelul disciplinei limba și literatura română, prin activități de predare – învățare – evaluare potrivite contextului instrucțional și resurselor implicate în activitate (resurse de timp, materiale și resurse umane). De aceea, considerăm că, în vederea optimizării demersului instructiv, studiul limbii și literaturii române în cadrul programului „*A doua șansă*” trebuie să continue și în anul IV, iar în programă trebuie să fie specificat clar faptul că profesorul poate adapta integral parcursul didactic (resursa informațională și conceptuală) la contextul de instruire și la nevoile grupului de educabili.